

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală privind-o pe

Scorenco Tatiana Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.09.2016 – 22.12.2017;

2. instanța de apel: 19.01.2017 – 14.02.2018;

3. instanța de recurs: 18.05.2018 – 03.07.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 22 decembrie 2017, Scorenco Tatiana a fost absolvită de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, în privința acesteia fiind aplicată măsura de constrângere cu caracter medical, cu internarea în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Scorenco Tatiana la data de 23.11.2015, la ora 18.00, aflându-se la domiciliul său, amplasat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, în cadrul unei cerți iscate cu mama sa, Scorenco Galina, a numit-o pe ultima cu cuvinte necenzurate, apoi s-a apropiat de ea și a lovit-o cu tigaia în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. xxxx din 30.11.2015, vătămări corporale ușoare, exprimate prin echimoză a unghiului mandibular pe dreapta cu edem pronunțat a țesuturilor moi, fapt care s-a soldat cu provocarea unei suferințe atât psihice cât și fizice pentru Scorenco Galina.

În acest mod, Scorenco Tatiana a comis fapta prejudiciabilă interzisă de legea penală de violență în familie, prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu următorul semn calificativ: *acțiune intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru de familie asupra altui membru de familie, care a provocat vătămarea ușoară a integrității corporale, suferință fizică, cât și psihică.*

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Bălți, Cristina Cîrma, din 20.09.2016, a fost dispusă remiterea cauzei penale nr. 2015041679 în instanța de judecată pentru

soluționarea liberării de răspundere penală cu posibilitatea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical - internarea în instituția psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere, în privința Tatiane Scorenco.

Judecând cauza, prin prisma probelor cercetate în ședința de judecată, instanța a considerat ca fiind demonstrată comiterea de către Scorenco Tatiana a violenței în familie, constatând în acțiunile ultimei semnele componentei de infracțiune prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal.

Instanța de judecată a relevat, că deși inculpata Scorenco Tatiana este vinovată de comiterea infracțiunii incriminate, ea nu poate fi pedepsită conform sancțiunii acestei legi, din motivul stării de iresponsabilitate a acesteia. În acest sens instanța a notat, că conform raportului nr. xxxxx de expertiză psihiatrico-legală, Scorenco Tatiana prezintă tulburare delirantă organică, fiind recunoscută ca IRESPONSABILĂ și anume, nu avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale și s-au recomandat măsuri de constrângere cu caracter medical, în sensul de a o îndrepta la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită la locul de trai.

Instanța s-a referit la prevederile art. 23 alin. (1); 99 și 101 alin. (1) Cod penal; 386 alin. (2) și 499 Cod de procedură penală, și constatând vinovăția inculpatei Scorenco Tatiana de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, instanța de judecată a conchis, că aceasta urmează a fi liberată de răspundere penală prin absolvire în acest sens, cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, cu internarea în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpata Scorenco Tatiana, care a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei în prima instanță, menționând, că cazul a fost examinat neobiectiv, ea nefiind audiată la ultima ședință de judecată, nefiind audiați toți martorii. A invocat, că în urma presupusei violențe, partea vătămată nu a solicitat intervenția poliției, ambulanței, nu a plecat de acasă, dar a rămas la domiciliu până dimineață, fapt ce în opinia apelantei, demonstrează că inculpata nu este într-atât de periculoasă, susținând că nu a aplicat violență față de mama sa.

3.2. Avocatul Victor Polivenco în interesele inculpatei Scorenco Tatiana, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Scorenco Tatiana să fie achitată de sub învinuirea formulată, considerând că vinovăția acesteia nu a fost demonstrată în cadrul cercetării judecătorești.

În susținerea cerințelor formulate apărătorul-apelant a invocat, că la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma comiterea de către Scorenco Tatiana a violenței, manifestată în privința mamei sale, Scorenco Galina. Concluzia instanței privind vinovăția inculpatei se bazează doar pe plângerea victimei, care nu este susținută în acest sens de careva probe. A considerat, că instanța superficial și subiectiv a examinat cauza și nemotivat a constatat vinovăția inculpatei în fapta ei imputată. De asemenea, apărătorul-apelant în susținerea poziției apărării s-a referit la declarațiile martorului Ghinițoi Maria, care la data de 23.11.2015 a fost prezentă în domiciliul inculpatei și a părții vătămate, însă nu a observat careva certți sau neînțelegeri în familie. Reținând cele

invocate, apărătorul-apelant a considerat, că este pasibilă casării sentința emisă în privința Tatiane Scorenco, nefiind demonstrată vinovăția ultimei în comiterea violentei asupra mamei sale, Scorenco Galina.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către inculpata Scorenco Tatiana.

Admis, din alte motive, apelul declarat de către avocatul Polivenco Victor în interesele inculpatei, casată sentința atacată, pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță după cum urmează:

În temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și art. 60 alin. (1) pct. a) Cod penal, Scorenco Tatiana a fost liberată de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe cauza dată în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a reținut că, judecând cauza penală instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei Scorenco Tatiana în fapta incriminată, fiind făcută încadrarea juridică justă a acțiunilor acesteia în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal. Respectiv, temeiurile invocate în apel privind nevinovăția Tatiane Scorenco în comiterea violenței asupra mamei sale, Galina Scorenco, nu și-au găsit confirmare.

Instanța de apel a reținut, că fapta de violență în familie, adusă în învinuire Tatiane Scorenco, s-a constatat a fi comisă la data de 23.11.2015, respectiv, sancțiunea legii în vigoare la acel moment (art. 201¹ alin. (1) Cod penal) prevedea în calitate de pedeapsă: muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau închisoare de până la 2 ani. Astfel, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, făcea parte din categoria infracțiunilor ușoare.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: ... 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare... .*

Deci, s-a constatat, că fapta prejudiciabilă a Tatiane Scorenco, exprimată prin acțiune intenționată, manifestată fizic și verbal, asupra mamei sale, Scorenco Galina, care a provocat vătămarea ușoară a integrității corporale și suferință fizică și psihică a ultimei, constituie infracțiune ușoară, comisă la 23.11.2015, iar de la săvârșirea acesteia până la pronunțarea sentinței de către instanța de fond a trecut mai mult de 2 ani, circumstanță care urma a fi apreciată de către instanță temei pentru încetarea procesului penal.

În cele din urmă, instanța de apel a considerat necesar de a corecta eroarea admisă de către instanța de fond și reținând cele invocate anterior, a încetat procesul penal în privința Tatiane Scorenco pe art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În ce privește opinia procurorului, precum că cazului nu sunt aplicabile prevederile art. 60 Cod penal, întrucât inculpata este liberată de pedeapsa penală, instanța de apel a relevat, că potrivit art. 499 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul în care participarea persoanei la săvârșirea infracțiunii nu a fost dovedită, precum și în cazul în care se constată circumstanțele prevăzute în art. 285, instanța dă o sentință de încetare a procesului penal pe temeiurile constatate de ea, indiferent de existența și caracterul bolii persoanei, și anunță despre aceasta organele de ocrotire a sănătății.

Din considerente de politică penală, legiuitorul a prevăzut în Codul penal și alte măsuri cu caracter penal ce pot fi aplicate celor vinovați de comiterea infracțiunilor. De aceea, conform art. 385 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, instanța de judecată, stabilind premisele pentru aplicarea pedepsei, urmează mai întâi să soluționeze chestiunea dacă inculpatul trebuie sau nu pedepsit pentru infracțiunea săvârșită. În acest scop, instanța de judecată trebuie să stabilească dacă persoana care a comis infracțiunea urmează a fi liberată de răspundere penală conform art. 53 Cod penal. Prin liberare de la răspundere penală se prezumă renunțarea statului la condamnarea și aplicarea unei pedepse penale și înlocuirea acesteia cu sancțiuni contravenționale sau măsuri de siguranță cu caracter medical și educativ. În aceste cazuri, instanța de judecată va adopta o sentință de încetare a procesului penal în baza art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală.

Respectiv, instanța de judecată nu va aplica inculpatului pedeapsa penală și va aplica măsura de siguranță, doar în cazul în care nu se vor constata premise pentru liberare de răspundere penală conform art. 53 Cod penal.

Astfel, fiind constatat la caz temeiul pentru liberare de răspundere penală a Tatiane Scorenco, prevăzut la art. 53 lit. g) Cod penal, instanța de apel a considerat, că este cazul încetării procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 60 alin. (1) pct. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În argumentarea cererii de recurs invocă că, instanța de apel neîntemeiat a încetat procesul penal în privința Tatiane Scorenco în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și nu a dat deplină eficiență prevederilor alin. (3) art. 499 Cod de procedură penală, care stipulează, că în cazul în care participarea persoanei la săvârșirea infracțiunii nu a fost dovedită, precum și în cazul în care se constată circumstanțele prevăzute în art. 285, instanța dă o sentință de încetare a procesului penal pe temeiurile constatate de ea, indiferent de existența și caracterul bolii persoanei, și anunță despre aceasta organele de ocrotire a sănătății.

Or, potrivit raportului de expertiză nr. xxxxx, s-a constatat, că Scorenco Tatiana prezintă tulburare delirantă organică, fiind recunoscută ca IRESPONSABILĂ și este necesară aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, internarea în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

Ca urmare, se atestă că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată, menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Prin sentința Judecătoria Bălți din 22 decembrie 2017, Scorenco Tatiana a fost absolvită de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, în privința acesteia fiind aplicată măsura de constrângere cu caracter medical, cu internarea în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

Instanța de apel, prin decizia sa din 14 februarie 2018, a admis, din alte motive, apelul declarat de către avocatul Polivenco Victor în interesele inculpatei, a casat sentința Judecătoria Bălți din 22 decembrie 2017, rejudicând cauza și pronunțând o nouă hotărâre, prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatei Scorenco T. în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, a fost încetat, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În acest aspect, cu referire la soluția instanței de apel, prin care s-a dispus încetarea procesului penal intentat în privința inculpatei Scorenco T. în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, Colegiul lărgit o consideră greșită, reieșind din următoarele:

Din textul deciziei contestate se observă că instanța de apel, a ajuns la concluzia că, instanța de judecată nu va aplica inculpatului pedeapsa penală și va aplica măsura de siguranță doar în cazul în care nu se vor constata premise pentru liberare de răspundere penală conform art. 53 Cod penal.

Astfel, în acest sens menționând că, învinuirea adusă Tatianeii Scorenco prin ordonanța procurorului în Procuratura Bălți, Cristina Cîrma, din 20.09.2016, în comiterea faptei prejudiciabile - violența în familie, aceasta s-a dovedit a fi confirmată, la caz însă, constatându-se temeiurile de încetare a procesului penal intentat pe acest fapt, așa cum, la caz sunt întrunite condițiile pentru aplicarea art. 53 lit. g) Cod penal, potrivit căruia, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: ...prescripției de tragere la răspundere penală. Totodată, potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1),2),4),5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează

procesul penal în cauza respectivă, și potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: ...există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Astfel, fapta de violență în familie, adusă în învinuire Tatainei Scorenco, s-a constatat a fi comisă la data de 23.11.2015, respectiv, sancțiunea legii în vigoare la acel moment (art. 201¹ alin. (1) Cod penal) prevedea în calitate de pedeapsă: muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau închisoare de până la 2 ani, iar potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, făcea parte din categoria infracțiunilor ușoare.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: ...2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare... .

Reținând cele expuse mai sus, instanța de apel a conchis că, fapta prejudiciabilă a Tatiane Scorenco, exprimată prin acțiune intenționată, manifestată fizic și verbal, asupra mamei sale, Scorenco Galina, care a provocat vătămarea ușoară a integrității corporale și suferință fizică și psihică a ultimei, constituie infracțiune ușoară, comisă la 23.11.2015, iar de la săvârșirea acesteia până la pronunțarea sentinței de către instanța de fond a trecut mai mult de 2 ani, circumstanță care urma a fi apreciată de către instanță temei pentru încetarea procesului penal.

Însă, Colegiul penal conchide, că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia, precum că, la caz sânt aplicabile prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 60 Cod penal.

În acest sens, Colegiul menționează că, prin raportul nr. xxxxx din 02.09.2016 de expertiză psihiatrico-legală staționară în privința cet. Scorenco Tatiata (f.d. 105-109), s-a constatat că ultima prezintă tulburare delirantă organică, fiind recunoscută ca *iresponsabilă*, și anume nu avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale și se recomandă aplicarea față de ultima a măsurilor de constrângere cu caracter medical, în sensul de a o îndrepta la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită la locul de trai.

Iar potrivit alin. (1) art. 23 Cod penal, *nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.*

Astfel, în conformitate cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care se constată că inculpatul se afla în stare de iresponsabilitate ..., instanța adoptă o sentință în conformitate cu prevederile capitolului II din titlul III din Partea specială.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele constatate în cauză, Colegiul penal conchide că, concluzia primei instanțe este corectă în ce privește absolvirea inculpatei Scorenco T. de răspundere penală pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, iar instanța de apel greșit a admis apelul părții apărării, pronunțând

o nouă hotărâre de încetare a procesului penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârea instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată având în vedere că sentința este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază că apelul inculpatului greșit a fost admis.

Astfel, recursul declarat de procuror este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală privind-o pe **Scorenco Tatiana Xxxxx**, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți din 22 decembrie 2017, conform căreia:

Scorenco Tatiana Xxxxx a fost absolvită de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate.

S-a dispus aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical în privința cet. **Scorenco Tatiana Xxxxx**, cu internarea acesteia în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integrală la **01 august 2018**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie